

مدیر کل

جلال‌الدین الحسینی مؤبدالاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیة (جبل‌المتین)

(عنوان مراسلات) :
طهران خیابان لاله زار
نایب مدیر میرزا سید حسن کاشانی

غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیة

جبل‌المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۳۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۲ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک

(قیمت يك نسخه)
در طهران يكصد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان سطر
دو قران است

روزنامه یومیة ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعة
با امضا قبول و درانتشار اداره آزاد است

چهارشنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۳۲۵ هجری قمری و ۱۱ اردیبهشت ماه حلالی ۸۲۹ و اول مه ۱۹۰۷ میلادی

نخوشی ایران چیست؟

دیروز معلوم شد که ایران یقیناً بیمار است و بدنتهاست
بیچاره اسیر پنجه مرض و گرفتار بستر ناتوانی بوده
و فرزندانش بکلی غافل بوده‌اند. اطباء نیز محض خدمت
بعالم انسانیت بیالین او آمده هر یک حقیقت درد و درمانرا
برای خود درورقه یاد داشت کرده‌اند که هر زمان
فرزندانش درصدد پرستاری برآیند محتاج باوردن
طبيب و دکترا نباشند.

ولی اختلافی آراء اطباء مارا دچار انقلاب و حیرت
نموده بالاخره قرار کار را بر استخاره از کلام الله مجید
نهادیم. همه شب خوابهای خوب و بدوقت مارا مشغول
نمود فکرای دور و دراز مثل برق متصل از هر طرف
خود نمائی کرده بهمان سرعت از برابر نا پدید میشدند
طور بود شبرا بیابان رسانیده بامداد دامن همت بر کمر
زده در محله سنکلیج خدمت یکی از علماء ابرار و مجتهدین
اخیر که دامن عصمتش بلوث دنیا آلوده نگردیده
و دندان طمع بزخارف دنیه فرو نبرده شناختیم و شرح
واقعه را من البدو الی الختم بعرض رسانیدیم.

اذا در جواب فرمودند: فکری صحیح و اندیشه
درست نموده اید ما مسلمانان باید قبله خود را قران
که بزرگترین کتب آسمانی و هادی و شفای دردهای
درونی است قرار بدهیم که اوامر و نواهی آن کتاب
کریم را از جان و دل متابعت و اطاعت نمائیم. و بمصدوقه
آیه مبارکه (لا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین)
هیچ امری نیست که در قران نباشد و تکلیفی نیست که
خدای متعال معین نفرموده باشند ولی افسوس که ما جماعت

مسلمانان آیات بیانات او را در پس پشت افکنده از اطاعت
فرمایشات الهی اعراض نموده ایم و جمیع بلیات را بدین
سبب بطرفی خود دعوت نموده ایم گمان میکنیم این
کتاب برای دیگران است و بطی نماها ندارد. مگر خداوند
او را برای هدایت و ارشاد ما نفرستاده و همه اهل عالم
را مکلف باوامر و نواهی او نفرموده است؟ نمیدانم دل‌های
ما چه قدر سخت و سفت شده‌است که ابدأ از این
آیات باهرات پند و اندرز نمیگیریم خاضع و خاشع نمیشوم
با آنکه صریحاً میفرمایند (ولو انزلنا هذا القران علی
جبل لرايته خاشعاً متصدعاً من خشية الله) یعنی اگر این
قران را بر کوهی نازل میکردیم با آنهمه سختی و بیحسی
بخشوع و خشوع میافتاد پس قلوب ما از کوه و سنگ
باید سحرتر و بیحس‌تر باشد که متذبه نمیشویم و بندگی
و فرمان برداری نمیکنیم. حال که شما راه راست را فهمیده
و صلاح کار را از خداوند جويا میشوید طریقه آنست که
قول هر یک را مد نظر گرفته در خصوص او استخاره نموده
هر کدام خوب آمد عمل و سایر اقوال را ترک کنید.
اول قول فدائیان را منظور کردیم اقا قران گوشوید این
آیه و فی هدایه در سر صفحه نوشته بود (ولانحسبن
الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم
یزترفون) از اقا معنی آیه را پرسیدیم گفتند گمان
نکنید که سنانیکه در راه خدا که خدمت بنوع و ملت و
اسلام کرده‌باشند از جان گذشته گشته‌شدند. مرده و از
حیات برکنارند بل آنانند زندگان حقیقی و احياء واقعی
که در نزد پروردگار خود روزی میخورند (مرده
آنستکه نامش به نکوئی نبرند) مرده آنستکه غرق شهوات
و خود پرستی باشد حیات دو روزه را طالب و عاشق

بوده متصل تو سری بخورد و تقطیم کند فحش بشود و تملق بگوید زندگانی بذک را بر مردن ترجیح بدهد چه بسا اشخاص را ملاحظه میکنیم از آسمان عزت بزین مذلت افتاده اموال و اعراضشانرا پایمال ظلم و ستم نمودهاند باز از شوق بحیات جرئت تکلم ندارند و مضمون این شعر را حکیم فردوسی را فراموش کردهاند (مرا عار آید از این زندگی - که سالار باشم کنم بندگی) اگر تصحیف و تحریف در شعر جایز باشد باید مصرع دوم را تحریف داده گفت (که آزاد باشم کنم بندگی) آزاد مرد در زبان فرس کسی است که راضی بمذلت و عبودیت نشود.

از مضمون آیه واضح شد که رای این فرقه از اطباء صحیح است که مفیده و علاج همان است که گفتهاند. انگاه عقیده مصلحین را در استعلاء و در مانرا مذلت متکبرین فخور است در نظر آوردیم این آیه در جواب آمد (ان فرعون علی فی الارض و استکبر) که در مقام مذمت از فرعون میفرمایند بدرستی که فرعون از مرتبه خود بالا رفت و در روی زمین عنو و استعلاء نمود بندگان خدا را بعبودیت خود باز داشت و تکبر و تنمر را پیشنهاد خاطر نمود و بدین سبب مملکت مصر را تقول حادث کردید خداوند غضب فرموده و بنی اسرائیل را از مصر حاکم بهاجرت فرمود.

اذا فرمودند از مفاد این آیه معلوم میشود مرض همین است استکبار و استعلاء رؤساء علت حدوث این کسالت گردیده است. اما در خصوص علاج صراحتی مفهوم نمیشود خوب است در اینباب نیز استخاره کنیم این دفعه این آیه آمد (ان الله لا یحب کلّ مختال فخور) خدا دوست نمیدارد هرکس را که خیلاء و تکبر کرده بدیگران فخر و مباهات کرده خودرا از جنس عالی و سایر ناس را پست و خفیف ویشرف حساب کند.

دفعه سیم اعتقاد مصلحینرا این آیه آمد (ما کان ربک لیهلک القرى بظلم و اهلها معاصون) که ترجمه اش چنین است خداوند قومیرا که در صدد اصلاح مفاسد و رفع معایب باشند مجال است هلاک سازد و قومی که در پی تکمیل نواقص امورند ظلم است باری تعالی آنها را از صفحه هستی نابود کرداند. معلوم شد مدار حیات و معات امم بر اصلاح و خرابی است هرآنکه اصلاح نمود همیشه بر قرار و آنکه تخریب کرد لا محاله معدوم خواهد شد.

خلاصه چندین مرتبه اذا استخاره فرموده هر رای را که منظور گرفتیم همه آیات مناسبه در جواب آمد من

جمله این چند آیات بنیات. کنتم خیر امة اخرجت للناس تامرون بالمعروف و تنهون عن المنکر و من قل مظلوما فقد جعلنا لولیه! ساطعانا اوان اهل القرى آمنوا و اتقوا افتحننا علیهم برکات من السماء و الارض . . . . که هر یک را شرح مفصلی توضیح و تشریح لازم است سبحان الله حیرت زیاد تر شد تکلیف معلوم نشد همین قدر ظاهر گردید که همه درست گفته خطائی نکردهاند اما عاجلاً چه باید کرد؟ کدامیک شروع نمود؟ از آنجا که معنی قرآنرا عاماء و راهبون در علم بهتر از دیگران میدانند حل مشکل و رفع غمها را از حضرت افا استفسار کردیم. در جواب چنین فرمودند من سالهات در آیات قرآنی غور و تأمل میکنم و بعقل خود معانی آنها را استنباط مینمایم رجوع بقول اهل تفسیر نمیکم زیرا که هرکس بمذائق خود توجیهی میکند و بقدر خویش بطنی از بطون را ادراک مینماید. شیخ محمد عبده مفتی دیار مصر و شیخ جامع الازهر که یکسال و نیم پیش مرحوم شد اکثر آیات شریفه را مطابق بانلسف جدید یافته است و تمام قوانین مفیده عالم را در قرآن نشان داده است. و الحق نیز چنین است قرآن جامع جمیع ادب و قوانین صحیحه است.

اینهمه آیات که مشاهده کردید تمام یک مطلب را میگوید و اختلافی نیست (لوکان من عند غیر الله لوجدوا فیه اختلافاً کثیراً) اطباء نیز واقعاً جعلگی یکجوری مینموند و تفاوتی ندارند مگر در لفظ که هر کدام بمشرب و اصطلاح خود سخن گفتهاند.

مرض ایران یکی است که او را با اصطلاح عامه (استبداد) میگویند. علاج رفع و دفع استبداد است.

پرسیدیم استبداد چیست و معنی حقیقی او کدام است؟ رفش بچه طریق ممکن و میسر است؟ جواب دادند هلاکه موقع گذشته و قریب بظهور است وقتی دیگر تشریف بیاورید تا فعلاً استبداد و مفاسد او را توضیح نمایم

اخبارات خارجه

لندن ۲۱ آوریل حاکم برلن لرد مر سرفیف دولند را روز آخر مه بهمانی دعوت نمود و مدیران جراند آلمان روز نامه نگاران انگیس را که بقصد گردش و سیاحت برلن و سایر نقاط انمملکت آمده بودند ضیافت کردند کشتی رعاده شکن اریل در مانور (مشق) هشتم بهوج شکن خورده بیم است که بگی از حیز انتفاع بیفتد

روز نامه طیلمس در اثنای قل شورش لاهور مینویسد حس خوفناکی که باعث این قبیل انفاسات است بعد از

استغای سیرود لر پیدا شده .

س مخالفت انگلیس در مشرق بنگاله شدت بروز کرده و سبب حدوث وقایعی شبیه بحادثه که یلا گردیده و کلیتاً نفرت مردم را از دولت انگلیس ظاهر میدارد همین روزنامه میگوید آیا باید همه گونه جنبش هندیه را هر چه سخت باشد با همان برداری سابق مقالت کرد بعد میگوید ما نمیتوانیم از هندیه سبب آزادی کنیم اما نباید قسمی شود که کار باغتشاش و سر خود بودن اهالی بکشد

شرکت تنکه سوئر قرار داده است قانون منع عبور جهازات حامل نطف و جوهر نطف را مطلقاً نداند اگر چه درست وقت نسخ این قانون معلوم نیست ولی نباید بیش از چند روزی طویل داشته باشد مخبر روتر از عدن تلگرافی میکند که لرد لامکتون لاهجاندارا دیده و مدارس و مریضخانهای عدن را سرکشی کرده و رؤسای بزرگ آنها را در ساحل دوفرین دعوت بمهمانی نموده و نصف شب رهسپار بمبئی گردید پلیس او مسبور که مقدار زیادی اسلحه و لوازم جنگ که برای شور شیان روسیه ساخته بود پیدا کرده است

از قرار اطلاعاتیکه از وزارت جنگ رسیده سردار اینکه جنگ هفت لشکر ۱۹۰۷ با آنها بوده محاصره دهلی و حمله گذرگاه کشمیر را موقوف داشته اند

در ایران وزیر داخله استغای خود را پس گرفته است

لندن ۲۲ آوریل

یک کشتی بخاری که شصت و سه نفر مسافر داشته در روی رودنوا بتخته یخی برخورد و فوراً برگشته غرق شده است در این ساحه جز چند کمر بند خلاصی حاضر نبوده و چند نفر را آب زیر یخ برده است

کوههای نزدیک دریاچه گاز و اتوایی بنای آتش فشانی گذاشته زلزله شدیدی نیز روی داده دواب زیادی مرده اند ولی مردم سلامت جان بدر بردند اند خاکستر قریب (۱۵۰) میل زمین اطراف را پوشانده است

روز نامه استاندارد میگوید سلطان مراکش تمام مطالبی را که دولت فرانسه ۲۳ مارس خواسته بود پذیرفته همین روزنامه مینویسد در شورش القاهره جمعینهای زیاد اجتماع کرده طبقه اسافل الناس بسکسکه ها حمله برده و خسارت زیادی وارد آورده اند سیاه انگلیس را حکم مهیا شدن رسیده و یاسبانی کوچهای شهر پرداخته اند روز نامه عموماً از کار یکپخته انجمن مستعمرات که در تسهیل امور مشترک مملکت کرده اظهار خرسندی مینماید مقصود انجمن مزبور مواظت در کارها و کفالت تصفیه امور است نیز در باب فرستادن نمایندگان بانجمن دفاع سلطنت مدافعه بعمل آورده و ارجاع مسائل محلی را بانجمن قبول کرده و قرار داد که

بعد از این تمام انجمنهای دیگری که برپا میشود بانجمن شاهانه موسوم گردد

از عبارت قرار داد چنین برمیاید هر چهار سال یکبار انجمن برپا شده و در منافع مشترک دولت انگلیس و ولایات اطراف دریا که تابع آنست گفتگو کنند یک هیئت دائمی از منشیان در تحت ریاست منشی کل مستقرات مامور خواهند بود که برای انجمن اطلاعات تحصیل کرده و مرادلاتیکه راجع بکار اوست انجام دهند پادشاه سیام به سوئر رسیده روانه ناپل شد

لندن ۲۳ آوریل

رو ترکرد میگوید در شورش القاهره اجزای تراموای دخیل نبوده بلکه کالنگه چپهای عمومی بوده و مردم اطراف هم با آنها همراهی کرده خسارت زیادی وارد آورده اند

حکومت مطمئن است که فرقه وطنین ممد جنبش بوده اند هنوز هم روزنامه های این فرقه با درشتی و تندوی خامه فرسائی میکنند

جهازات ژابن در جبل طارق پذیرائی شدند و شرط مهمان نوازی و گرم جوشی نسبت بانها بخوبی رعایت شد لایحه دول معظمه مبنی بر قبول افزایش صدسه بر حقوق گمرک امروز در اسلامبول امضا شد

نیز دولت انگلیس در آن لایحه شرط کرده است که تا هفت سال دیگر اگر باب عالی نخواهد آنرا رعایت کند دول معظمه حق دارند در باب قبول آن تلاحقات خود را تجدید نمایند

حکومت هند بجهت بروز جنبش و شورش در آن مملکت محاصره دهلی را در جنگ هفت لشکر رد کرده کشتی منکولیا در نا کوتر ژابن سخت بگل نشسته مسافریتش صحیح و سالمند در کانادا بواسطه شورش معد چیان کوه رشو (سنکلاخ) کار راه آهن لنک مانده علت شورش تنگدستی مردم شمال غربی آن مملکت است راه آهن کانادای کلمبی نیز معاملاترا متروک مانده است

لندن ۲۳ آوریل چهار هزار کارگران قورخانه به وست مینستر رفتند سیر هانری کامیل با نرمن ولای آنها را پذیرفته خواهش ایشان این بود که کاری کنند بعد از این در قورخانه کار کم نشود

حریق سهمنامی در قورخانه تولن روی داده انجمن مستعمرات مسئله دفاع نظامی را قبول و تشکیل یک اتاماتور برای عموم مملکت تصدیق کرد بعد در باب دفاع بحری گفتگو بمیان آمد و بتود موت عموماً در این باب صحبت داشت

محا کمه وزارت تجارت در باب واقعه کشتی برلن

نه انقلاب میتوان گفت و نه اختلال و علت عمده وقوع این قبیل حوادث السنکه ترتیب سابق را از دست مردم گرفته اند و ترتیبی تازه بدستان نداده که تکلیف خود را دانسته بهمان دستور رفتار نمایند حاق نیز سکوت مطابق و انتظارات را جایز ندانسته حرکتی که حظ سیدش را نمی دانند اقدام مینمایند و هرکس میخواهد بسلیقه و میل خود رفتار نماید ناچار بعضی گفتگوها که نماشا کنندگان از دور حمل بر اختلال میکنند واقع میشود مثلا خبر انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی بهر جا منتشر شده سکان بلاد دور از مرکز که از ظلم و استبداد بستوه آمده اند بخیال آسایش در صدد ایجاد برآمده بواسطه نرسیدن نظامنامه انجمنها و نداشتن دستور العمل و عجله دچار حیرت و اختلال کلمه میشوند و اگر نه امروز بحسب ظاهر محالی بین دولت و ملت نیست و وزیراً در همراهی مجلس و مساعدت با اساس مشروطیت اظهار میل و رغبت مینمایند لهذا استدعا میکنیم نظامنامه انجمنها که در مجلس قرائت و تصحیح شده است زود تر بصفحه همیونی رسانیده معجلاً طبع و بولایات ارسال دارند که حلق ارتشویش خیال آسوده گشته مطابق دستور العمل نظامنامه انجمنها تشکیل داده امنیت عمومی برقرار گردد.

﴿ (اخطار) ﴾

(۱) این روزنامه یومیه که در طهران دائر گشته شعبه از روزنامه هفتگی جبل المتین منطبقه کلکته است و فعلاً دو قسم جبل المتین یکی هفته وار در کلکته و دیگری یومیه در طهران دائر است مشترکین محترم تصور فرمایند اداره کل از کلکته بطهران نقل مکان کرده است

(۲) از آقایان محترم استدعاء آنکه بعد از ملاحظه نمره اول و دوم رد و قبول اشترک را بموزعین یا باداره که واقع است در خیابان لاله زار جنب مطبعه فاروس اطلاع دهند تا اسامی شریف شان ثبت شده تکلیف معلوم شود و بعد از فرستادن نمره سیم اسامی مشترکین ثبت دفتر خواهد شد .

(۳) در نمره های آتی مذاکرات مجلس و تلکرافات خارجه و اخبار داخله درج خواهد شد .

(۴) چون فعلاً کاغذ ورق بزرگ و اسباب طبع بطور کامل موجود نیست بهمین چهار صفحه کوچک اکتفا کرده ولی بزودی بروسعت اداره افزودید باور اوراق بزرگ طبع میکنیم یا بر عدد صفحات میافزایم تا شبهه جرائد یومیه معالک متذنه گردد و کاملاً از عهده خدمات براید

(حسن الحسینی الکاشانی)

بدینجا رسید که علت حادثه حواس برنی کاپیتان و غفلت او از قوت باد و دریا بوده

مخبر روتر از یکن تلگرافی کرده است که لیشین لایک پسر اختیاری لیهونک شنگ وزیر مختار لندن شد این شخص مردی با ثروت است و زبان انگلیسی را خوب حرف میزند سیر ادوارد کری چون در باب مرافعاتی که بواسطه قرار داد راه داری بر عیای المان پیش آمده صحبت میکرده اند گفته است که اختلافات مطابق عهد نامه الجزیره که تمام دول در رعایتش سعی دارند تصفیه خواهد شد اجتماعی موثر در تحت ریاست لرر مر بجهت جمع سرمایه برای تعمیم تعایمات لازمه ممالک در تمام نقاط اجتماعی موثر در تحت ریاست لرر مر منقذ شد دائر و سترانگونا این جنبش را قوت میکنند

﴿ ترجمه از روزنامه ارشاد نمره (۶۰) ﴾

﴿ سیم ربیع الاول ﴾

﴿ فاجعه بزرگ در باد کوبه ﴾

مراجعت . . .

چند روز قبل میرزا عباسخان مهندس باشی که از اروپا مراجعت میکرد بارفتای خودش شهاب الملك و شوکت الساعته پسران آصف الدوله وارد باد کوبه شده در مهمانخانه اسلامی منزل کردند

چون چندی قبل در میان جماعت مسلمانان در خصوص مراجعت . . . برای برهم زدن مجلس شوال ملی گفتگو و مذاکرات بود حتی از جانب شعبات انجمن مجاهدین طهران احکام شدید در این خصوص صادر شده بود و بدین سبب بین ابن اعین ایران که وارد باد کوبه شدند در حق میرزا عباسخان بدگمان شده بودند. دیروز ساعت پنج فرنگی در روی بل حاجی زین العابدین قبی اوف میرزا عباسخان مهندس باشی را گلوله باران نمودند دو گلوله باو خورده است

جناب قونسل باقرافها بمحل حادثه آمده مجروح را بمربضخانه نقل کردند گویا مشرف بهلاکت است و یک نفر بدگمان شده او را گرفتار نموده اند تفصیل واقعه را در نمره آتی ارشاد خواهیم نوشت

﴿ علت انقلاب و اختلال ﴾

در نمره گذشته شرحی راجع بانقلاب و اختلال ایران از روزنامه مبارکه (ارشاد) ترجمه نمودیم و رای خود را موکول باین شماره کردیم اکنون بوعده وفا کرده بطور اختصار میگوئیم -

اتفاقاتی که در این ایام در بلاد ایران واقع میشود